

नेपाल सरकार

जनसंख्या तथा वातावरण मन्त्रालय

जल तथा मौसम विज्ञान विभाग

जलवायु प्रकोप समुत्थान निर्माण आयोजना

Building Resilience to Climate Related Hazards (BRCH) Project

बुलेटिन

वर्ष २

अङ्क १

असार, २०७४

सम्पादकीय

जल तथा मौसमी सूचना भरपर्दो, विश्वसनीय र उही समयमा उपयोगकर्तालाई प्रदान गर्ने उद्देश्यले जलवायु प्रकोप समुत्थान निर्माण आयोजना सन् २०१३, जुन बाट संचालन भैरहेको छ। विषम जल तथा मौसमी परिस्थितीबाट हुन सक्ने भौतिक तथा मानविय क्षतिलाई न्यूनीकरण गर्नका लागि यस विभागले प्रदान गर्ने जल तथा मौसमी सूचनाहरूले अत्यन्तै महत्व राख्दछन्। कार्यक्रमको शुरुवात देखिनै निर्दिष्ट समयमा आयोजनाले अपेक्षा गरेका लक्ष्य प्राप्तिका लागि विभागमा कार्यरत कर्मचारी लगायत आयोजना संग सम्बन्धीत निकायहरू निरन्तर रुपमा लागि रहेका छन्।

आयोजनाका प्रायजसो क्रियाकलापहरू कार्यान्वयनका चरणमा गैसकेका छन्। यस विभागको भवन निर्माणका लागि निर्माण व्यवसायी संग ठेक्का सम्झौता भई निर्माण कार्य सुरु भैसकेको छ भने चट्याङ्ग सञ्जाल प्रणालीका लागि उपकरण जडान गरिसकिएको छ। त्यसैगरी यस आयोजना मार्फत ७० जलमापन केन्द्र तथा ८८ मौसमापन केन्द्रहरूलाई स्तरोन्नती गर्नका लागि सम्झौता भई परामर्शदाता फिल्ड परीचालित भैसकेका छन् भने रेडियोसोण्ड स्थापनाको लागि उपकरणहरू निर्यात गर्ने क्रममा रहेका छन्। आधुनिकीकरणका लागि प्रस्तावित जल तथा मौसमी मापन केन्द्रहरूको सामाजिक तथा वातावरणीय अध्ययन कार्यहरू पनि साथसाथै संचालनमा रहेका छन्। आयोजना सम्बन्धि गुनासाहरू सम्बोधन गर्नका लागि व्यवस्था गरिएको गुनासो व्यवस्थापन संयन्त्रलाई प्रभावकारी तवरले कार्यान्वयन गर्न यस सम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रमहरू सम्बन्धित जिल्ला तथा स्टेशनमा गरिएको छ। विभागले प्रदान गर्ने जल तथा मौसमी सेवाहरूमा उपभोक्ताको सन्तुष्टिको बिन्दु पत्तालगाने उद्देश्यले सन्तुष्टिको सर्वेक्षण (Satisfaction Survey) सम्पन्न भैसकेको छ। प्राप्त नतिजाको आधारमा विभागले प्रदान गर्ने सेवामा उपभोक्ताको सन्तुष्टि ५१ प्रतिशत देखिएको छ। जसबाट विभागले आगामी दिनमा आफ्ना सेवाहरूलाई अझ प्रभावकारी, विश्वसनीय तथा समय सापेक्ष गुणस्तरीय बनाउदै लैजानु पर्ने देखिन्छ। त्यसैगरी मौसम सम्बन्धी जानकारी अझ विश्वसनीय तथा प्रभावकारी रुपमा प्राप्त गर्न नेपाल भर तीन स्थानमा राडार स्टेशन राख्नका लागि प्रस्ताव गरिएकोमा सुर्खेतको रातानाङ्गलामा स्थापना हुने राडारका लागि परामर्शदातासंग सम्झौता भइसकेको छ। यसरी आयोजनाका प्रगति तथा यस सम्बन्धमा भए गरेका क्रियाकलापहरू यहाँहरू समक्ष तेस्रो बुलेटिन मार्फत जानकारी गराउन पाउँदा हामी ज्यादै हर्षित छौं।

Baseline Survey सम्पन्न

यस विभागद्वारा प्रदान गरिने जल तथा मौसमी सेवाहरूमा उपभोगकर्ताको सन्तुष्टिको स्तरलाई वृद्ध गर्न सर्वेक्षण (Baseline Survey: Satisfaction Survey on DHM Service Delivery System) गरिएको छ। यस विभागले प्रदान गर्दै गरेका मौसम र बाढी सम्बन्धी सूचना तथा पूर्वानुमान र जल, मौसम तथा जलवायु सम्बन्धी तथ्याङ्क एवं जानकारी उपयोगकर्ताले कसरी लिएका छन् तथा भावि दिनमा विभागले दिने सेवामा कसरी गुणस्तरीय, प्रभावकारी तथा छिटो सेवा प्रवाह गर्न सकिन्छ भन्ने उद्देश्यले यस किसिमको सर्वेक्षण विभागले परामर्शदाताको सहयोगमा पहिलो पटक गरेको हो। नेपाल भरीका कुल १६ वटा जिल्लाहरूलाई नमूना छनौट गरी २२०३ घर घुम्ने सर्वेक्षण बाट तथ्याङ्क संकलन गरिएको थियो। यसका साथै प्रमुख सूचनादाता संगको अन्तर्वार्ता, सामुहिक छलफल तथा क्षेत्रगत रुपमा छानिएका सरोकारवालाहरू बाट पनि तथ्याङ्क लिइएको थियो। यसरी संकलन गरिएका तथ्याङ्कको आधारमा प्राप्त परिणामलाई मस्यौदा प्रतिवेदनको रुपमा एक कार्यक्रमको आयोजना गरी विभिन्न

सरोकारवालाहरू संग छलफल सम्पन्न गरियो। छलफल कार्यक्रममा विभागका महानिर्देशक तथा आयोजनाका राष्ट्रिय निर्देशक डा. ऋषिराम शर्माले विभाग स्थापनाको ऐतिहासिक पृष्ठभूमि उल्लेख गर्दै यस विभागले प्रदान गर्ने जल तथा मौसम सम्बन्धी सूचना लगायतका विषयमा स्पष्ट पार्नु भएको थियो। उक्त छलफल कार्यक्रममा सहभागी, विभिन्न सरोकारवाला तथा निकायका प्रतिनिधीहरूले सर्वेक्षणबाट प्राप्त नतिजाको आधारमा प्रस्तुत भएको प्रतिवेदन उपर विभिन्न जिज्ञासा र राय, सुझाव तथा सल्लाह प्रदान गर्नु भएको थियो। सरोकारवाला बाट प्राप्त राय सुझावको आधारमा परामर्शदाताले अन्तिम प्रतिवेदन पेश गरिसकेको छ। प्राप्त तथ्याङ्कको आधारमा विभागले प्रदान गर्ने सेवाहरूमा उपयोगकर्ताको कुल सन्तुष्टि (Satisfaction) करिब ५१% रहेको छ।

नयाँ भवन निर्माण कार्य सुरुवात

यस आयोजना अर्न्तगत बबरमहल स्थित विभागको पुरानो भवन भत्काइ उक्त स्थानमा सुविधा सम्पन्न नयाँ भवनको (Green Building) निर्माण कार्य सुरु भएको छ । यस अनुसार उक्त पुरानो भवन भत्काउने कार्यका लागि यस विभागले समानान्तर सेवा प्रा.लि. संग ७५ दिन भित्र उक्त कार्य सम्पन्न गर्नका लागि सम्झौता गरेको थियो । सम्झौता अनुसार उक्त कम्पनीले भवन भत्काउने कार्य सम्पन्न गरिसकेको छ । उक्त भवन भत्काउने कार्य सम्पन्न भए पश्चात नयाँ सुविधा सम्पन्न भवन निर्माण गर्नको लागि विभागले डाँफे-समानान्तर जे.भि. संग २४ महिनामा काम सम्पन्न हुने गरी माघ २०, २०७३ मा ठेक्का सम्झौता गरेको छ । ठेक्का सम्झौता लगत्तै निर्माण व्यवसायीले जग खन्ने (Excavation), Piling गर्ने तथा जग ढलान गर्ने काम गरिरहेको छ । त्यसै गरी भवन डिजाइन तथा सुपरीवेक्षणका लागि Creative Design Architects Pvt. Ltd. संग सम्झौता भएको छ । भवन भत्काउने तथा नयाँ निर्माण कार्य गर्दा सम्झौता अनुसार सामाजिक तथा वातावरणीय व्यवस्थापन कार्ययोजना (Environment & Social Management Plan) लाई पूर्ण रुपमा पालना गरिएको छ ।

जल मापन/मौसम मापन केन्द्रहरूको स्तरोन्नतिका लागि सम्झौता सम्पन्न

यस आयोजना मार्फत ७० जलमापन केन्द्र तथा ८८ मौसमापन केन्द्रहरूलाई आधुनिकीकरण प्रस्ताव गरिएकोमा सो काम सम्पन्न गर्नका लागि सम्झौता भैसकेको छ । जलमापन केन्द्रहरूको स्तरोन्नतिका लागि Real Time Solutions Pvt. Ltd. J/V Waves Group Pvt. Ltd. संग १८ माघ, २०७३ मा सम्झौता भयो । त्यसै गरी मौसम मापन केन्द्रहरूको स्तरोन्नतिका लागि Micro Step-MIS संग ११ माघ, २०७३ मा सम्झौता भयो । आधुनिकीकरण पश्चात जल तथा मौसम मापन केन्द्रहरूले तत्काल Real Time Basis मा जल तथा मौसमी तथ्याङ्कहरू सम्प्रेषण गर्ने छन् । स्तरोन्नतिको जिम्मेवारी पाएका दुवै कम्पनिहरू फिल्डमा परीचालित भैसकेका छन् । प्रस्तावित केन्द्रहरूको वातावरणीय तथा सामाजिक व्यवस्थापन योजना समेत साथसाथै तयार गरिएको छ । स्तरोन्नतिको प्रस्ताव गरिएका केन्द्रहरूका कार्य सम्झौताको १६ महिना भित्र सम्पन्न गरिसक्ने लक्ष्य राखिएको छ ।

Technical Committee बैठक सम्पन्न

जलवायु प्रकोप समुत्थान निर्माण आयोजनाको Project Technical Committee को बैठक विभागको बैठक कक्षमा सम्पन्न भएको छ । चैत्र १८, २०७३ का दिन बोलाइएको सो बैठकको अध्यक्षता विभागका महानिर्देशक तथा राष्ट्रिय आयोजना निर्देशक डा. ऋषिराम शर्माज्यू ले गर्नु भएको थियो । सहायक आयोजना निर्देशक तथा उपमहानिर्देशक सरजु कुमार वैद्यज्यूले आयोजनाको समग्र प्रगति, भावि योजना र चुनौतिहरू लाई सहभागी समक्ष प्रस्तुत गर्नुभएको थियो । विभिन्न निकायबाट उपस्थिति जनाउनु भएका सहभागीहरूले हाल सम्म भएका प्रगतिहरूका बारेमा चासो राख्दै महत्वपूर्ण सुझावहरू दिनुभयो । बैठकले आयोजनाका बाँकी क्रियाकलाप र सम्पन्न हुन लाग्ने समय बारे छलफल गर्दै आयोजना समयावधि एक वर्ष थप गर्नु पर्ने महसुस गर्‍यो । अन्तमा बैठकको अध्यक्षता गरिरहनुभएका महानिर्देशक डा. ऋषिराम शर्माज्यूले सहभागी सबै सदस्यहरूलाई सुझाव र सहयोगको लागि धन्यवाद दिँदै बैठकको समापन गर्नुभयो ।

Steering Committee बैठक सम्पन्न

आयोजनाको Project Steering Committee को बैठक वैशाख ३, २०७४ का दिन जनसंख्या तथा वातावरण मन्त्रालयका सचिव डा. विश्वनाथ ओलीज्यूको अध्यक्षता सम्पन्न भयो । उक्त बैठकमा यस आयोजनाको विभिन्न पक्षहरूमा छलफल गरिएको थियो । सहायक आयोजना निर्देशक तथा उपमहानिर्देशक सरजु कुमार वैद्यज्यूको स्वागत मन्तव्य बाट सुरु भएको उक्त बैठकमा राष्ट्रिय आयोजना निर्देशक तथा महानिर्देशक डा. ऋषिराम शर्माज्यूले आयोजनाको समग्र प्रगति, आगामी योजना र चुनौतिहरू लाई सहभागीहरू समक्ष प्रस्तुत गर्नुभएको थियो । साथै कम्पोजेन्ट “डी” का तर्फबाट कृषि व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (AMIS) का आयोजना निर्देशक विष्णु घिमिरेज्यूले प्रगतिको प्रस्तुतीकरण गर्नुभएको थियो । जनसंख्या तथा वातावरण मन्त्रालय, स्थानीय विकास मन्त्रालय, जल उत्पन्न प्रकोप व्यवस्थापन विभाग, त्रिभुवन विश्वविद्यालय, काठमाण्डौ विश्वविद्यालय, नेपाल कृषि अनुसन्धान परिषद्, विश्व बैंक लगायतका निकायहरूबाट उपस्थिति रहेको सो बैठकमा सहभागीहरूले आयोजनामा भए गरेका प्रगतिका सम्बन्धमा गहन छलफल गरी समयमै सम्पन्न गर्नका लागि महत्वपूर्ण सुझावहरू प्रदान गर्नुभएको थियो । बैठकले आयोजनाका बाँकी क्रियाकलाप र सम्पन्न हुन लाग्ने समय बारे छलफल गर्दै आयोजनाको समयावधि एक वर्ष थप गर्नका लागि प्रक्रिया अगाडि वढाउने निर्णय गर्‍यो । बैठकको अन्तमा, अध्यक्षता गरिरहनुभएका जनसंख्या तथा वातावरण मन्त्रालयका सचिव डा. विश्वनाथ ओलीज्यूले आयोजनाको सफलताका लागि सम्पूर्ण टिमले अझ बढि मेहनत गर्न निर्देशन दिँदै बैठकको समापन गर्नुभयो ।

मौसमी राडार स्थापनाका लागि सम्झौता सम्पन्न

General Consultant को प्रतिवेदन अनुसार देशै भरिमा तीन ठाँउमा मौसमी राडार स्थापनाका लागि प्रस्ताव गरिएकोमा जलवायु प्रकोप समुत्थान निर्माण आयोजनाबाट सुर्खेत जिल्लाको वीरेन्द्रनगर नगरपालिका-१३, रातानाङ्गला स्थित नलखोला सामुदायिक वनको ईलाकामा एउटा राडार राखिने भएको छ । सो कार्यका लागि जल तथा मौसम विज्ञान विभागले Enterprise Electronics Corporation (EEC), USA सँग १३ आषाढ, २०७४ मा सम्झौता गरेको छ । राडार स्टेशन स्थापनाका लागि वन विभागको स्वीकृती, जग्गाको स्वामित्व हस्तान्तरण लगायतका पूर्व तयारीका काम सम्पन्न भइसकेका छन् । यस वाहेक विभागबाट पाल्पाको तानसेनमा र उदयपुरको रौतामाई गाउँपालिका, चिब्रेडाँडामा समेत राडार स्टेशन स्थापनाका लागि प्रस्ताव गरेको छ । राडार स्टेशनहरूको स्थापना पश्चात मौसम तथा बाढीजान्य प्रकोप न्यूनीकरणमा महत्वपूर्ण उपलब्धि हासिल हुने अपेक्षा गरिएको छ ।

स्वचालित मौसम मापन केन्द्र (Automatic Weather Station)

विभागले मौसमी विवरण र तथ्याङ्क लिनको लागि स्थापना गरेका सतही मौसम मापन केन्द्रहरूबाट नियमित रूपमा तथ्याङ्कहरू संकलन गरिरहेको छ । यस आयोजनाले कुल ८८ वटा मौसम मापन केन्द्रहरूलाई स्वचालित बनाउने छ । स्वचालित मौसम मापन केन्द्र (AWS) परम्परागत मौसम मापन केन्द्रकै स्वचालित रूप हो । यी केन्द्रहरूले मौसमी सुचकहरू; वर्षा, तापक्रम, आद्रता, चाप, वायु, सौर्य विकिरण आदि लाई मापन गर्छन् । साथै मापन गरिएका सुचकहरूलाई Data Logger मा सुरक्षित गर्ने गर्दछ । त्यसरी मापन तथा संकलन गरिएका तथ्याङ्कहरूलाई Telemetry मार्फत उहि समयमा विभागको Database Server मा प्रेषित गरिन्छ जसलाई पछि समेत हेर्न र पढ्न सकिन्छ । जसले गर्दा निश्चित भुगोलको तत्कालीन मौसमी सूचना सहि ढंगले प्राप्त हुने र मौसम पूर्वानुमानमा समेत सहयोग पुग्न जान्छ । यसरी स्वचालित मौसम मापन केन्द्रबाट प्राप्त हुने सूचना तथा तथ्याङ्क Mannual रूपमा प्राप्त हुने भन्दा बढि विश्वसनिय र उहि समयमा प्राप्त हुने गर्दछ ।

मौसमी राडार (Weather Radar)

मौसमी राडार एक अत्याधुनिक उपकरण हो जसले मौसम पूर्वानुमानलाई वैज्ञानिक र विश्वसनिय बनाउन सहयोग गर्छ । मौसमी राडारले वायुमण्डलमा भएको पानीका विभिन्न रूप (Precipitation) जस्तै; वर्षा, हिम, असिना लाई पहिचान गर्न सक्छ । साथै यसले Precipitation को चाल (Motion), र तिब्रता (Intensity) लाई समेत पहिचान गर्छ । मौसमी राडारले उपलब्ध गराउने उपरोक्त तथ्याङ्क तथा सूचनाको विश्लेषणले मौसम पूर्वानुमानलाई अब्ब बढि वैज्ञानिक र विश्वसनिय बनाउन सकिन्छ ।

चट्याङ्ग सम्बन्धी सञ्जाल (Lightening Detection Network)

Lightening Detector एक यस्तो उपकरण हो जसले Thunderstorm बाट पर्नजाने चट्याङ्गलाई पत्ता लगाउन सक्छ । यस उपकरणले चट्याङ्ग पार्न सक्ने वादल र यस्तो वादल रहेको स्थान समेत पहिचान गर्ने भएकाले चट्याङ्ग सम्बन्धी जानकारी प्राप्त गर्न सकिन्छ । यस सञ्जालको स्थापना पछि प्राप्त हुने तथ्याङ्कले चट्याङ्गबाट हुने हानीको विमा दावी तथा भुक्तानीका लागि समेत सहज

हुन्छ । चट्याङ्ग सम्बन्धी सञ्जालबाट मौसम पूर्वानुमान लगायत हवाई मौसमी सेवामा समेत टेवा पुग्छ । यस आयोजनाबाट चट्याङ्ग सम्बन्धी सञ्जाल प्रणाली देशका विभिन्न नौ स्थानहरूमा जडान भैसकेको छ ।

रेडियोसोण्ड (Radiosonde)

Radiosonde एउटा Telemetry Instrument प्याकेज हो जसलाई वेलुनका माध्यमबाट माथिल्लो वायुमण्डलमा पठाईन्छ । यो वेलुनले वायुमण्डलका विभिन्न उचाई र तहहरूको वायुमण्डलीय सुचकहरू; चाप, तापक्रम, सापेक्षिक आद्रता, वायुको दिशा र गति लगायतका तथ्याङ्क संकलन गरी रेडियो उपकरण मार्फत जमिनमा रहेको रिसिभरमा पठाउँछ । यसरी प्राप्त हुने वायुमण्डलीय सूचनाको विश्लेषणबाट विश्वसनिय मौसम पूर्वानुमानमा सहयोग पुग्छ । यस आयोजनाबाट काठमाण्डौको किर्तिपुरमा Radiosonde केन्द्रको स्थापना हुदैछ जहाँ दैनिक रूपमा वेलुन उडाई वायुमण्डलीय तथ्याङ्क प्राप्त गरिनेछ ।

स्वचालित जल मापन केन्द्र (Hydrological Telemetry Station)

विभागले जल सतह तथा जल प्रवाह सम्बन्धी तथ्याङ्क लिनको लागि स्थापना गरेका जल मापन केन्द्रहरूबाट नियमित रूपमा तथ्याङ्कहरू संकलन गरिरहेको छ । ति केन्द्रहरू मध्ये ७० वटा केन्द्रलाई यस आयोजनाले स्वचालित उपकरण जडान गरी स्तरोन्नती गर्दैछ । यस्ता केन्द्रहरूमा जडान गरिएको सेन्सरले स्वचालित रूपमा जल सतहको मापन गरि Data Logger मा तथ्याङ्क सुरक्षित गर्न सक्छ । साथै, त्यस्ता तथ्याङ्कहरूलाई Telemetry मार्फत उहि समयमा विभागको Database Server मा प्रेषित गरिन्छ । उहि समयमा प्राप्त हुने जल सतह सम्बन्धी तथ्याङ्कको विश्लेषणबाट निश्चित क्षेत्रमा हुन सक्ने बाढीजन्य जोखिमको पूर्वानुमान गरी समयमै सावधानी अपनाउन सहयोग पुग्छ ।

आयोजना अनुगमन तथा मुल्याङ्कन

यस अंक मा चालु आ.व. २०७३/७४ मा आयोजना कार्यान्वयन मार्गदर्शन (Project Implementation Manual) द्वारा निर्दिष्ट अनुगमन तथा मुल्याङ्कनको हालको अवस्था प्रस्तुत गरिएको छ ।

चालु आ.व. २०७३/७४ को प्रथम चौमासिक प्रगति प्रतिवेदन बमोजिम भौतिक प्रगति ५७% छ भने दोस्रो चौमासिक प्रगति प्रतिवेदन बमोजिम भौतिक प्रगति ५२% रहेको छ । यसै प्रगति प्रतिवेदनको आधारमा तयार पारिएको प्रथम कार्यान्वयन प्रतिवेदन (IPR-1) मा समावेश आयोजना परिणाम सूचक रुपरेखा (BRCH Result Framework) मा आधारीत आयोजना विकास सूचकहरू (PDO Indicator) को हालको अवस्था निम्न बमोजिम रहेका छन ।

विकास सूचक १: विभाग सञ्चालनको लागि आर्थिक दिगोपनमा वृद्धि ।

सिस्टम ईन्टिग्रेटरका विशेषज्ञले तयार पारेको विभागको आधुनिकीरण पश्चात लाग्ने वार्षिक सञ्चालन खर्च रु. १३,१४,१८,६००।०० हुने लागत अनुमान गरीएको छ । पछिल्लो तीन वर्षको बजेट व्यवस्थापन प्रवृत्तिले यो लक्ष्य पुरा हुने संकेत देखाउँछ । यसैलाई मध्यनजर गर्दै विभागको वार्षिक बजेट विनियोजन भएर आर्थिक रुपमा आयोजना दिगो हुने अपेक्षा गरिएको छ ।

विकास सूचक २: सहि र समयमा मौसम पूर्वानुमान क्षमतामा वृद्धि ।

मौसम पूर्वानुमान क्षमता प्रणालिको स्थापना भई सन् २०१५ मा परिक्षण भइसकेको छ । सन् २०१६ को मौसम पूर्वानुमान क्षमता स्कोर (Skill Score) समेत निर्धारण भैसकेको छ । जस अनुसार सन् २०१६ को मौसम पूर्वानुमान क्षमता ०.४८ स्थापित (काठमाण्डौ को तथ्याङ्कमा आधारित) गरिएको छ । साथै विभागिय कर्मचारीद्वारा मौसम पूर्वानुमान क्षमता स्कोरको बारेमा एक स्थानीय प्रशिक्षण पनि संचालन गरिएको छ ।

विकास सूचक ३: विभागबाट उपलब्ध हुने सेवाहरूबाट प्रयोगकर्ताहरू (Users) को सन्तुष्टिमा वृद्धि ।

आधारभुत (Baseline) सन्तुष्टि सर्वेक्षण कार्य सन् २०१५ मा सम्पन्न भई समग्र सन्तुष्टि ५१% पाइएको छ । अर्को सन्तुष्टि सर्वेक्षण कार्य आगामी आ.व. २०७४/७५ मा गर्ने योजना रहेको छ ।

विश्व बैंकको मिशन सम्पन्न

विश्व बैंकबाट यस आयोजना हेर्ने Task Team Leader Poonam Pillai को नेतृत्वमा विभिन्न विषयगत विशेषज्ञहरूको टोलीले मिति २०७४ वैशाख ४ देखि १० सम्म आयोजनाको अवलोकन भ्रमण गरेको थियो । उक्त भ्रमणको मुख्य उद्देश्य आयोजनाको प्रगति समिक्षाका साथै आयोजना कार्यान्वयनमा परेका अष्टयारा तथा चुनौतीको पहिचान गरी ती चुनौतीलाई समाधानको लागि सहजिकरण गर्नुका साथै आयोजनाको कार्य योजना, खरिद कार्य तथा अन्य क्रियाकलापहरूलाई अपेक्षित समय भित्र सम्पन्न हुने गरी कसरी अगाडि बढाउन सकिन्छ भनि निष्कर्षमा पुग्नु रहेको थियो ।

मिशन भ्रमणको अवसरमा टोलीले राष्ट्रिय आयोजना निर्देशक, सहायक आयोजना निर्देशक, SI / General Consultant, आयोजनासंग सम्बन्धित परामर्शदाताहरू, आयोजना व्यवस्थापन इकाई लगायत विभिन्न सरोकारवाला पक्षहरूसँग छलफल तथा परामर्श गरेको थियो । आयोजनाका तर्फबाट विभागका महानिर्देशक तथा राष्ट्रिय आयोजना निर्देशक डा. ऋषिराम शर्माले आयोजनाको समग्र प्रगतिका बारेमा प्रस्तुत गर्नु भएको थियो । उक्त अवसरमा सम्बन्धित परामर्शदाताहरूले आ-आफ्ना प्रगति प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्नुका साथै आयोजनाका लक्ष्य अनुसार प्रगति प्राप्तीका लागि आगामी दिनमा चाल्नुपर्ने कदम तथा चुनौतीका बारेमा प्रस्तुतीकरण गरेका थिए । उक्त प्रस्तुतीकरण उपर मिशन टिम लगायत अन्य सहभागी सरोकारवालाहरूले टिप्पणी गर्नु भएको थियो । प्रस्तुती उपर छलफल गर्दै मिशन टिमले आयोजनालाई समयमै सम्पन्न गर्नका लागि आगामी दिनमा चाल्नुपर्ने कदम लगायतका विषयमा राय सुझाव पेश गरेको थियो ।

यसका साथै मिशन भ्रमण टोलीले कम्पोजेन्ट 'घ' अर्न्तगत कृषि विकास मन्त्रालय र नेपाल कृषि अनुसन्धान परिषद् लगायतका निकायसंग आयोजनाको क्रियाकलाप तथा प्रगतीका सम्बन्धमा छलफल तथा परामर्श गरेको थियो ।

मिशन भ्रमणको अन्त्यमा जनसंख्या तथा वातावरण मन्त्रालयका सचिव डा. विश्वनाथ ओलीज्यूको समुपस्थितीमा समापन कार्यक्रमको आयोजना गरिएको थियो । उक्त कार्यक्रममा सचिव डा.विश्वनाथ ओलीले आयोजना समयमै सम्पन्न गर्नका लागि मन्त्रालय तहबाट हरतवरले सहयोग गर्ने वचनबद्धता प्रकट गर्नु भयो । साथै, मिशन टोली प्रमुख Pillai ले मिशन भ्रमण अत्यन्त सफल भएको तथा भ्रमणको अवसरमा समय प्रदान गर्नुहुने सम्पूर्ण सहभागीहरूलाई हार्दिक धन्यवाद प्रदान गर्नुभयो ।

पत्राचारको लागि

जल तथा मौसम विज्ञान विभाग
जलवायु प्रकोप समुत्थान निर्माण आयोजना

पो.ब.नं. ४०६, नक्साल, नागपोखरी, काठमाण्डौ

फोन नं. : ०१ ४४३३४७७

इमेल : ppcr.brch@dhm.gov.np वेब : brch.dhm.gov.np